

Sendt til
NATO-repr., Brux.
Amb., Washington
- , Bonn

TIL Forsvarsminist.

FRA UDENRIGSMINISTERIET

UDEN SKI. DEN 20.11.1979

JVA/hj

R e f e r a t

Udenrigsministerens samtale
i London med Lord Carrington
den 16. november 1979:

Ad dagsordenspunkt 2:

Europæisk sikkerhed. TNF.

Udenrigsministeren indledte med at konstatere, at den britiske regering havde truffet en beslutning, medens dette ikke var tilfældet for Danmarks vedkommende. Dels havde vi haft valg, og nu koncentrerede interessen sig om interne økonomiske foranstaltninger. Derfor havde man så at sige udsat sin debat om TNF. Der var ikke truffet nogen beslutning i folketinget eller i regeringen. Vi havde med interesse fulgt den hollandske parlamentsdebat, der dog havde givet et uklart resultat. Belgien havde, så vidt man vidste, heller ikke truffet en beslutning (Lord Carrington indskød her, at han nok troede, dette var tilfældet). Udenrigsministeren redegjorde herefter for køreplanen i Danmark.

Man måtte forstå, at Danmark ikke var involveret i samme grad som de lande, der skulle have stationeret de nye våben. Vi ønskede som bekendt ikke atomvåben på dansk territorium under de nuværende omstændigheder, og de øvrige nordiske landes stilling var ligeledes klar.

For Danmark var det vigtigt, hvad der skete efter beslutningen på NATO-mødet den 12. december. Forbundsrepublikken Tyskland mente, at man burde leve op til præsident Brezhnevs nylige forslag. Der var jo 3-4 år at løbe på mellem en beslutning og til deployering af våbnene. Det var derfor vigtigt at få forhandlingerne om våbenkontrol i gang også af hensyn til befolkningernes tilslutning. I Danmark var der et stort flertal for NATO, og dette ønskede man ikke reduceret. Fra dansk side havde vi nogle ideer, nemlig at forhandlinger om våbenkontrol burde finde sted så snart som muligt, dvs. i begyndelsen af 1980, uanset om SALT II var ratificeret eller ej. Forhandlingerne kunne så indgå i SALT III, så snart disse begyndte. Forhandlingerne mellem USA og Sovjetunionen måtte ske i

meget nært samarbejde med de europæiske allierede. På et vist tidspunkt, f.eks. efter 1, 1 1/2 eller 2 års tid måtte man evaluere situationen og se på, hvor mange missiler der i virkeligheden burde deployeres.

Det var klart, at Sovjetunionen prøvede at blande sig i NATO's beslutningsproces. Neutronbombede-batten havde jo været et eksempel herpå.

Når man så på NATO's forventelige beslutning om TNF-moderisering, måtte man også havde Holland i tankerne. Danmark ønskede at hjælpe Holland, men hvorledes vidste man ikke rigtigt. Vi ønskede en consensus-beslutning i NATO.

Lord Carrington sagde, at militært set ville NATO ikke mere være troværdig, hvis man undlod at træffe TNF-beslutningen. Det var let for præsident Brezhnev at fremsætte sin plan, når han allerede havde påbegyndt modernisering af sine TNF-våben. Præsident Brezhnevs formål var at skræmme Vesten og forhindre en TNF-beslutning. Det ville være katastrofalt ("disastrous"), hvis NATO ikke traf beslutningen. UK ønskede dog at hjælpe lande, der havde problemer. Man måtte imidlertid forstå, at man ikke kunne indlede forhandlinger med Sovjetunionen om at give noget bort, som man ikke havde. Det åbenbare forum for våbenkontrolforhandlinger var SALT III. Lord Carrington mente i øvrigt, at hvis NATO tog TNF-beslutningen, ville dette lette SALT II-ratificeringen.

Mr. Moberly tilføjede, at han mente, at der var bred enighed blandt NATO-embedsmænd om, at SALT III skulle være forum for de fra vestlig side ønskede våbenkontrolforhandlinger.

Udenrigsministeren udtrykte bekymring vedrørende tidsaspektet. Sovjetunionen deployerede ca. 50 SS-20 missiler pr. år, hvorfor det var i Vestens interesse at begynde våbenkontrolforhandlinger så hurtigt som muligt. Ministeren havde understreget muligheden for mellemliggende forhandlinger før SALT III for at komme videre i afspændingen og for at undgå splittelse i NATO.

Mr. Moberly udtalte, at man i communicateet fra NATO-ministermødet nok kunne udtale, at våbenkontrolforhandlinger burde indledes så snart som muligt, hvis man i formuleringen lod der være rum for lidt fleksibilitet. Når man fra britisk side var lidt tilbageholdende med en for præcis formulering, skyldtes det, at det var UK's indtryk, at USA ville have besvær med nu at forpligte sig til at gå over i våbenkontrolforhandlinger straks uanset SALT II-ratificeringen. En sådan forpligtelse ville gøre ratificeringen sværere. Fra britisk side håbede man i øvrigt på en ratificering til januar.

Udenrigsministeren tilføjede, at det hele måske var et spørgsmål, om de rigtige formuleringer.

Den 19. november 1979.